

Projecte Lingüístic

IES Sant Agustí

ÍNDEX

- 1. Introducció**
- 2. Marc legal**
- 3. La comissió de normalització lingüística i el/la coordinador/a de la comissió de normalització lingüística del centre**
- 4. La situació lingüística actual a l'IES Sant Agustí**
- 5. Principis generals**
- 6. La llengua catalana com a llengua vehicular de l'ensenyament**
- 7. El tractament de les diverses llengües presents al currículum**
- 8. La llengua d'ambientació i administrativa**
- 9. El Pla d'Actuació Lingüística per al curs 2004-05**
- 10. ANNEX**

1. Introducció

El projecte lingüístic és un instrument d'organització i gestió, inclòs al projecte educatiu de centre (PEC), per mitjà del qual cada centre educatiu dissenya, a partir de la seva pròpia realitat i d'acord amb la normativa vigent, de quina forma es plantejaran l'ús i l'ensenyament de les llengües presents al currículum.

El gran objectiu d'aquest projecte ha de ser que en aquest Institut es garanteixi el domini oral i escrit, per part de l'alumnat, de les dues llengües oficials del nostre territori, la catalana i la castellana. A més, ha de tenir-se en compte que la llengua catalana, com a llengua pròpia d'Eivissa, és un element fonamental per entendre la realitat de la nostra terra i, en conseqüència, ha d'ésser un instrument bàsic de comunicació i d'arrelament de tots els que l'habitam, independentment d'orígens i condicions socials.

És per això que es fa necessari l'ús acadèmic de la llengua catalana, més enllà de la seva presència com a matèria obligatòria del currículum. Més encara quan es constata la situació de minorització en què es troba la nostra llengua pròpia en molts d'àmbits, però especialment aquells relacionats amb la joventut (mitjans de comunicació, cinema, jocs, etc.). Fer del català la llengua de l'Institut és la millor garantia per a un projecte educatiu que hauria de donar una gran importància al coneixement de la realitat de l'entorn natural, cultural i social. Ha de ser, a més, un instrument per a tothom, de tal forma que esdevingui un mecanisme d'integració i de convivència.

En un centre de nova creació, com és el nostre, es fa encara més necessari comptar amb els instruments que demarquin clarament els objectius lingüístics ja des d'un bon començament, per deixar clara la línia pedagògica i evitar haver de marcar canvis de rumb en el futur.

Per tot això, creim necessària l'aprovació d'aquest Projecte Lingüístic al llarg del primer any en què el centre es troba ja a ple funcionament. Els canvis que es creguin oportuns sempre es podran realitzar a través de les successives revisions anuals, però tractant de mantenir sempre les línies fonamentals que es marquen en aquest document.

2. Marc legal

El marc legal de l'ensenyament en llengua catalana i de la llengua catalana en els centres docents no universitaris de les Illes Balears ve regulat pel Decret 92/1997 i posterior Ordre del Conseller d'Educació núm. 9755, de 12/05/98, que desenvolupen els preceptes establerts en la llei 3/1986, de 29 d'abril, de normalització lingüística de les Illes Balears, a fi i a efecte d'assegurar l'ús progressiu de la llengua catalana com a llengua vehicular en l'àmbit de l'ensenyament.

Com a element rellevant per a aquest Projecte Lingüístic, cal assenyalar que el Decret 92/1997 estableix, en el seu capítol II, la llengua catalana com a llengua de l'ensenyament, la qual cosa vindrà planificada i regulada a través dels projectes lingüístics de centre. En el seu article 18.a s'estableixen com a àrees obligatòries d'ensenyament en llengua catalana, a l'Ensenyament Secundari Obligatori, l'àrea de Ciències Socials, Geografia i Història i l'àrea de Ciències de la Naturalesa. De la resta d'àrees, indica que s'ha d'impartir en llengua catalana com a mínim la meitat del total d'hores lectives que s'imparteixen a cada grup d'alumnes.

En el capítol III del mateix Decret 92/1997 s'estableix l'ús de la llengua catalana com a llengua de relació i de comunicació en l'àmbit docent, tant de l'Administració com en les relacions mútues entre els centres i amb les altres administracions territorials de les Illes Balears i dels territoris de parla catalana. Així mateix, es fomentarà l'ús de la llengua catalana en els actes culturals que organitzi el centre i en les activitats complementàries que s'ofereixin als alumnes. També es farà ús de la llengua catalana en les actuacions administratives de règim intern, com ara actes, comunicats i anuncis.

L'Ordre 9755, de 12 de maig de 1998, regula el procés d'elaboració i actualització del projecte lingüístic de centre i indica, entre d'altres coses, que la programació general anual haurà d'incloure les previsions en matèria de concreció de les directrius emanades del projecte lingüístic i haurà d'atendre també tot allò que faci referència a la planificació de l'ús progressiu de la llengua catalana en l'àmbit administratiu i en les comunicacions del centre (article 5). Això vol dir, idò, que s'hauran de concretar a l'inici de cada curs quines àrees s'ensenyaran en llengua catalana. És important d'assenyalar, també, que el punt d de l'article 4 d'aquesta mateixa ordre diu, literalment: *"S'establiran normes d'ús lingüístic a les*

àrees impartides en llengua catalana, de manera que totes les activitats docents i de comunicació, realitzades pel professorat i per l'alumnat, siguin en aquesta llengua, així com també ho seran els llibres de text; hi haurà d'haver materials de consulta en llengua catalana a la disposició dels alumnes". Aquestes premisses hauran de recollir-se en la programació general anual dels departaments didàctics corresponents.

Seguint amb la mateixa Ordre 9755, de 12 de maig de 1998, és interessant assenyalar que a l'article 9, punt 4, s'indica que a l'ensenyament secundari postobligatori (batxillerats, cicles formatius) l'ús de la llengua catalana ha de ser *"com a mínim igual al de la llengua castellana"*, i que hi ha d'haver una coherència amb les matèries que els alumnes hauran cursat en llengua catalana en els cursos anteriors (en l'etapa obligatòria de la secundària).

En algunes normatives posteriors s'ha reincidit en la mateixa línia, com és el cas del Decret 125/2000, de 8 de setembre, pel qual s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments de l'educació infantil, l'educació primària i l'educació secundària obligatòria a les illes Balears, que al seu article 3, punt 1 diu: *"La llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, és la llengua de l'ensenyament. El seu ús com a llengua vehicular i d'aprenentatge de l'educació infantil, l'educació primària, i de l'educació secundària obligatòria s'ha d'adequar al que es disposa en la normativa vigent. Des de l'escola se n'ha de potenciar l'ús i des del Govern s'han d'adoptar les mesures encaminades a la seva plena normalització"*. I a l'article 6, punt 3, diu: *"Els centres docents han de disposar del seu projecte lingüístic, inserit en el projecte educatiu i encaminat a la plena normalització de la llengua catalana, el qual inclou la planificació lingüística del centre i la consideració de la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, com a llengua vehicular de l'ensenyament, d'acord amb el que es preveu a la normativa vigent"*.

Finalment, cal assenyalar també que no hi hauria d'haver problemes pel que fa a la capacitació del professorat a l'hora d'impartir les classes en llengua catalana, donat que en la Llei de Normalització Lingüística (de 1986), ja s'indicava que *"...els professors que imparteixen l'ensenyament dins l'àmbit de les Illes Balears han de posseir el domini oral i escrit dels dos idiomes oficials..."* (art. 23.2). Més endavant, al Decret 115/2001, de 14 de setembre, pel qual es regula l'exigència de coneixement de les llengües oficials al personal docent, també es diu, al seu article 1, punt 1: *"D'acord amb les exigències de la tasca docent, el*

professorat dels centres d'ensenyament no universitari de les Illes Balears ha de posseir el domini de les dues llengües oficials de la comunitat autònoma, de manera que permeti la comprensió i la utilització correcta d'ambdós idiomes en la pràctica docent habitual, tant en l'expressió oral com en l'escripta."

En conseqüència amb tot el que s'ha indicat, des del curs 2002-2003 no pot al·legar-se, en cap cas, per part del personal docent, incapacitat per a impartir les classes en llengua catalana, de tal manera que tots els centres de les Illes Balears hauran d'anar avançant cap a l'objectiu de que la llengua catalana sigui la vehicular de l'ensenyament, tal i com indica la legislació vigent.

3. La comissió de normalització lingüística i el/la coordinador/a de la comissió de normalització lingüística del centre

La comissió de normalització lingüística ha començat les seves tasques aquest curs 2003-04 i està formada per:

- Un membre de l'equip directiu
- Cinc membres del claustre, representant diferents departaments didàctics, un dels quals exerceix com a coordinador de la comissió de normalització lingüística.

De cara als propers cursos, i així com l'Institut vagi incorporant els nivells més alts de l'ensenyament secundari (batxillerats, cicles formatius), es creu important que la Comissió pugui obrir-se també a la participació de l'alumnat i dels pares i mares.

D'entre les competències bàsiques de la comissió de normalització lingüística poden assenyalar-se:

1. Presentar propostes a l'equip directiu per a l'elaboració i modificació del projecte lingüístic de centre.
2. Elaborar un pla anual d'activitats per a la consecució dels objectius inclosos en el projecte lingüístic de centre.
3. Assessorar l'equip directiu quant a l'impuls i manteniment d'activitats encaminades a incentivar l'ús de la llengua catalana.

4. Donar informació i difusió entre els diferents estaments educatius de les mesures d'estímul que afavoreixin la realització de les mesures contemplades al projecte lingüístic de centre.
5. Els encàrrecs que pugui assignar-li la direcció o el Consell Escolar del centre relacionats amb la normalització lingüística.

Per la seva banda, la coordinació de la comissió de normalització lingüística és exercida per un dels membres de la comissió representants del claustre, a designació de la direcció. D'entre les seves competències poden assenyalar-se:

1. Gestionar i dinamitzar el projecte lingüístic del centre: redacció, modificació, actualització, objectius anuals, difusió... d'acord amb les línies que fixi la direcció i amb l'assessorament del conjunt de la comissió de normalització lingüística.
2. Assistir a les sessions de la comissió de coordinació pedagògica del centre, amb veu i sense vot.
3. Fer el seguiment del compliment de les indicacions del pla de normalització lingüística.
4. Fer el seguiment, conjuntament amb el departament d'orientació, departaments de llengües i equip directiu, de les estratègies de suport lingüístic a la diversitat del centre.
5. Fomentar la realització de materials en llengua catalana per part del professorat, així com la seva adaptació a la realitat geogràfica, social i cultural del centre, contribuint, si cal, a la localització de suport tècnic pel que fa a vocabularis especialitzats.
6. En general, assessorar la resta de membres de la comunitat educativa en les qüestions de tot ordre relacionades amb la normalització lingüística.
7. Establir i mantenir contacte amb la Conselleria d'Educació i Cultura per tal d'establir relacions que puguin ajudar a la millor consecució dels objectius del PLC.

4. La situació lingüística actual a l'IES Sant Agustí

Durant el propinent curs 2004-05 una de les tasques bàsiques de la Comissió de Normalització Lingüística haurà de ser l'elaboració d'un estudi sociolingüístic acurat dels diferents estaments del centre (alumnat, professorat, personal no docent, i també els pares i mares). En aquest curs ja es comptarà amb una estructura més o menys "normalitzada" de tots els cursos de l'Educació Secundària Obligatòria, i per tant els resultats podran ser més representatius que els que podrien obtenir-se enguany, quan els alumnes de 4rt. d'ESO són molt pocs i molts han arribat al centre per variades circumstàncies. El mateix haurà de fer-se quan es consideri que la situació de "normalitat" hagi arribat també al conjunt del Batxillerat i si, com es preveu, es disposa de Cicles Formatius.

Aquest any, per tant, l'anàlisi de la situació lingüística es fa més a partir de percepcions que de realitats quantitatives objectives, tret del cas del funcionament del professorat. Aquí sí que s'ha realitzat un sondeig [*veure Annex*] que ens indica el funcionament lingüístic del professorat a cada curs, segons la percepció de l'alumnat (que creim que pot acostar-se bé a la realitat).

Pel que fa a l'**alumnat**, la característica que podríem definir com més rellevant és la diversitat. N'hi ha d'una gran varietat d'origens geogràfics i, per tant, també lingüístics. Podríem dividir-los, d'una manera molt àmplia, i únicament a efectes de tipologies lingüístiques, en alumnat majoritàriament catalanoparlant en l'àmbit familiar, alumnat majoritàriament castellanoparlant en l'àmbit familiar, i alumnat provinent de famílies amb una gran varietat de llengües familiars (àrab, tamazic, anglès, alemany, etc.).

Un dels grans reptes educatius del nostre centre, com ho és també a la resta de centres d'Eivissa, és la necessitat d'atendre el creixent nombre d'alumnat recentment immigrat i sense cap coneixement de la nostra llengua. És per això que ja s'està elaborant durant aquest curs 2003-04, un Pla d'Acolliment Lingüístic i Cultural (PALIC), que haurà de preveure les mesures específiques per a aquest alumnat nouvingut, de tal manera que el centre d'ensenyament signifiqui també per a ells un bon sistema d'integració a una nova realitat social i d'arrelament a una nova terra. Cal destacar que, entre les dades més significatives que ens aporta aquest Pla, està la que ens indica la gran diversitat d'origen del nostre alumnat. Resulta imprescindible que l'Administració educativa proveeixi els mitjans humans i tècnics descrits al PALIC perquè sigui possible realitzar

els processos d'acollida en forma de Tallers de Llengua i Cultura, Aules d'Acolliment i Suport Lingüístic, especialment el referit a la immersió total i temporal de tres mesos per a l'alumnat que acaba d'arribar aquí sense cap domini d'una llengua amb alfabet llatí.

Cal dir que, independent de la llengua familiar, i a l'espera de la realització dels esmentats estudis sociolingüístics, podem afirmar sense gaire por a equivocar-nos que la llengua bàsica d'interrelació entre l'alumnat és la castellana. El desarrelament de l'alumnat de l'entorn en el qual viuen és un fenomen cada vegada més clar, i al respecte del qual els centres d'ensenyament tenim l'obligació d'intervenir, en la mesura de les nostres possibilitats.

Pel que fa al **professorat**, pràcticament tothom està capacitat per exercir les seves classes en llengua catalana, trobant-se en possessió de les corresponents titulacions. Tot i això, el percentatge de classes que es realitzen actualment en llengua catalana és inferior a les possibilitats teòriques dels professionals docents del centre. El motiu és que hi ha un percentatge de classes (que varia segons el grup) que, en teoria, es realitzen en llengua catalana, però que els propis alumnes perceben com a bilingües. Generalment, la situació típica és que el professor inicia la classe en llengua catalana, però sovint canvia en relacionar-se directament amb l'alumnat de parla castellana. Cal recordar aquí el què diu la legislació vigent al respecte d'aquest tema: només es pot considerar que una classe és en llengua catalana quan *“totes les activitats docents i de comunicació, realitzades pel professorat i per l'alumnat, siguin en aquesta llengua, així com també ho seran els llibres de text; hi haurà d'haver materials de consulta en llengua catalana a la disposició dels alumnes”* (punt d de l'article 4 de l'ordre 9755, de 12 de maig de 1998). Aquest serà el punt en què més caldrà incidir pel què fa al personal docent del centre, ja que potser hi ha professors o professores que no són prou conscients del paper d'exemple que exerceixen davant l'alumnat i la necessitat de mantenir unes actituds lingüístiques coherents amb els objectius generals de l'ensenyament. Hem d'insistir en la necessitat d'evitar pràctiques diglòssiques (tant dins com fora de l'aula) que només contribueixen a la llatinització de la llengua catalana i fan que els joves no la considerin una llengua d'ús normal en qualsevol situació.

Pel que fa al **personal no docent**, cal garantir que s'expressi en llengua catalana en les seves relacions amb la resta de la comunitat educativa (especialment, l'alumnat). Durant aquest curs

2003-04 es fa difícil avaluar la situació per la seva manca d'estabilitat laboral; aquest personal ha anat variant força al llarg del curs.

La **paperassa** general del centre (documentació administrativa, butlletins de qualificacions, notificacions, etc.) és en llengua catalana. Ho són també les notificacions als pares, i aquest projecte ha de garantir que continuïn aquests procediments.

Finalment, l'**ambientació general** del centre sol ser en llengua catalana en aquells aspectes que depenen del propi centre (retolació, nom del centre, avisos...). Pel que fa a cartelleria elaborada per l'alumnat, es detecta una certa manca d'hàbit d'ús de la nostra llengua que s'hauria d'anar corregint.

5. Principis generals

Els grans objectius i fonaments de la planificació lingüística de l'IES Sant Agustí són:

- Tal i com estableixen les lleis vigents, qualsevol alumne en finalitzar la seva etapa educativa obligatòria ha de tenir plena competència d'ús tant oral com escrit de la llengua catalana, llengua oficial i única pròpia d'Eivissa, i de la llengua castellana. Aquesta competència ha de garantir-se en un pla d'igualtat real i no teòrica.
- L'evolució plurilingüe i multicultural de la societat eivissenca, que compta amb un percentatge a tenir en consideració de ciutadans i ciutadanes estrangers/es, constitueix un repte formidable per a un sistema escolar que es pretén integrador, democràtic i respectuós tant de la cultura i la llengua pròpies com de les altres realitats culturals i lingüístiques presents a l'illa.
- La llengua catalana ha de ser la llengua vehicular i ambiental de l'ensenyament, a fi d'assegurar la competència dels alumnes en ambdues llengües, catalana i castellana, independentment del seu origen i condició social. Aquesta competència ha de ser el fruit d'un arrelament ben profund que neix del respecte i estima a les diferents cultures que puguin conèixer en aquesta terra i del respecte i estima d'aquestes envers el fet diferencial lingüístic i cultural eivissenc.

- El millor ensenyament és el que parteix del coneixement i estima de l'entorn natural, social i cultural de l'alumnat, i es vehicula a través de la llengua pròpia d'aquest entorn.
- A través del projecte lingüístic del centre es manifesta la voluntat d'assolir la plena normalitat lingüística, evitant la progressiva minorització de la llengua catalana. Una normalitat que ha d'assolir-se amb la participació activa del claustre de professors, del consell escolar, associacions de mares i pares, i de les institucions públiques i culturals de l'entorn.
- La llengua catalana és la llengua pròpia del centre, és la llengua administrativa i la primera a usar-se en l'activitat docent i en la programació complementària i extraescolar.
- El centre assumeix com a propi el que s'indica a l'article 4, punt d de l'Ordre de la conselleria d'educació, cultura i esports de 12 de maig de 1998 (núm. 9755), on es defineix com a norma d'ús lingüístic de l'ensenyament en llengua catalana la que estableix que totes les actuacions docents realitzades tant pel professorat com per l'alumnat siguin en llengua catalana, així com el llibre de text i el material de consulta a disposició dels alumnes. D'aquí es deriven dos fets: un, que l'alumnat haurà de fer ús de la llengua catalana en totes les seves actuacions docents (intervencions a classe, apunts, controls...) en aquelles àrees impartides en llengua catalana; i dos, que els departaments a través de les seves programacions anuals i els professors a través de les seves programacions d'aula, hauran d'incloure objectius, procediments i actituds a tal efecte.
- Es procurarà ser coherent en el sentit de disposar que aquelles matèries que es donin en català a l'ESO i tenguin continuïtat en l'ensenyament postobligatori es continuïn impartint en llengua catalana.
- Els ensenyaments de les llengües anglesa, francesa i alemanya, a l'hora de fer traduccions o explicacions, faran ús de la llengua catalana.
- La llengua catalana serà la d'ús preferent en la programació de les activitats complementàries i extraescolars. Es fomentarà l'assistència a actes culturals en llengua catalana. Serà la llengua de les produccions pròpies del centre (revista, rètols, etc.).

- Es garantirà que l'alumnat procedent d'altres països pugui integrar-se el més aviat possible al nostre sistema educatiu, a través dels plans d'acollida.
- Per tal de garantir la igualtat d'oportunitats a tots els i les alumnes, independentment del moment en què s'incorporin al nostre sistema educatiu, es proposaran un ampli ventall de mesures d'acolliment.

6. La llengua catalana com a llengua vehicular de l'ensenyament.

6.1. En coherència amb el marc legal vigent i amb els principis bàsics assenyalats més amunt, la llengua catalana ha de ser considerada la llengua vehicular del centre; el Pla d'Actuació Lingüística anirà establint objectius concrets per a cada curs escolar per tal d'assolir aquest objectiu general.

6.2. Es vetllarà perquè la totalitat de les àrees siguin impartides en llengua catalana, amb l'excepció d'aquelles que siguin matèries específiques d'una altra llengua (castellà, anglès, francès i alemany), que seran impartides en la llengua corresponent.

6.3. Si a partir del propinent curs 2004-05 encara quedés algun/a professor/a sense capacitació per exercir la docència en llengua catalana (en contra de la normativa vigent), la direcció del centre procurarà, a l'hora de confeccionar els horaris, que aquest fet alteri de la menor manera possible els objectius marcats en el Pla d'Actuació Lingüística corresponent.

6.4. Es tindrà especial cura a complir amb la norma legal i el principi bàsic assenyalats més amunt que indiquen que en les classes que es realitzin en llengua catalana totes les actuacions docents realitzades tant pel professorat com per l'alumnat seran en llengua catalana. En congruència amb el PCC, les programacions anuals hauran de detallar la repercussió en l'avaluació de les assignatures (tret de l'àrea de llengües) de la manca de competència lingüística bàsica

de l'alumnat. Aquests criteris hauran de figurar en el Pla d'Actuació Tutorial, de cara al coneixement de l'alumnat.

6.5. Els Departaments Didàctics tindran en compte la necessitat de disposar de material didàctic en català a l'hora d'adquirir o sol·licitar material bibliogràfic o audiovisual. Es donarà preferència a la versió catalana quan s'hagin d'adquirir llibres o materials audiovisuals existents en català i en castellà.

6.6. El centre sol·licitarà a les instàncies administratives pertinents que les places vacants noves que es produeixin, tan de personal docent com no docent, es cobreixin amb personal capacitats en llengua catalana.

6.7. El professorat que imparteix les classes en llengua catalana procurarà mantenir la coherència lingüística en les seves relacions amb l'alumnat fora del marc estricte de l'aula.

6.8. Tret del cas de les assignatures de l'àrea de llengües, els llibres de text seran en llengua catalana.

6.9. El material de suport bilingüe necessari per a les àrees de llengua estrangera (diccionaris, gramàtiques, etc.) haurà de ser en llengua catalana.

6.10. La documentació dels departaments es faran en llengua catalana, així com les actes i les memòries finals de curs. La documentació del departament de llengua castellana i literatura es farà en castellà. Les programacions dels altres idiomes podrà presentar-se en la llengua impartida, sempre que n'existeixi també una versió en català.

7. El tractament de les diverses llengües presents al currículum

7.1. El projecte lingüístic de centre ha d'ajudar a identificar les mancances del centre respecte al tractament curricular adequat de les llengües i facilitar criteris per poder-les subsanar al pla curricular de centre o amb actuacions concretes a la programació general anual.

7.2. Les assignatures de llengua catalana i llengua castellana tenen la consideració d'assignatures instrumentals bàsiques. Per aquest motiu, s'haurà de fer un esforç especial a fi de garantir l'adequada atenció a la diversitat. A l'hora de planificar els cursos els corresponents departaments didàctics podran sol·licitar que s'adoptin les mesures necessàries a aquest efecte (agrupaments flexibles per nivells de coneixements, grups de suport per a l'alumnat amb dificultats, etc.).

7.3. Els departaments didàctics de llengües hauran de coordinar les seves programacions i la seva tasca docent de manera que:

- S'evitin repeticions innecessàries.
- S'unifiquin criteris (sobretot metodològics) i instruments d'avaluació.
- S'estableixin mecanismes adequats per als alumnes d'incorporació tardana.
- Es defineixin criteris per a l'elecció de materials curriculars, complementaris, didàctics...
- Es coordini l'oferta d'optatives.
- Es defineixi el tractament que s'ha de donar a la literatura.
- S'unifiqui la terminologia metalingüística.
- Es donin pautes per superar els problemes d'interferències lingüístiques.

7.4. El domini oral i escrit de les llengües catalana i castellana ha d'implicar la capacitat per conèixer i utilitzar els distints registres i adaptar-los a les diferents situacions, progressivament i d'acord amb el PCC per a cada nivell educatiu.

7.5. Les llengües estrangeres que s'estudien al nostre centre són l'anglès, el francès i l'alemany. Es procurarà crear una línia de continuïtat en el sentit que es pugui garantir que l'alumnat que esculli una optativa de llengua estrangera a 1r. d'ESO pugui continuar amb aquesta mateixa optativa (si ho vol) al llarg de tota la seva escolarització.

7.6. A través del coneixement de les llengües s'han de desenvolupar una sèrie de capacitats que es poden resumir en els objectius generals següents:

1. Comprendre discursos orals i escrits, tot reconeixent les diferents finalitats i les situacions de comunicació en què es produeixen.
2. Expressar-se oralment i per escrit amb coherència i correcció, d'acord amb les diferents finalitats i situacions comunicatives i adoptant un estil expressiu propi.
3. Conèixer i valorar la realitat lingüística d'Eivissa, de la societat i les variants de cada llengua, superant estereotips sociolingüístics i considerant els problemes que plantegen les llengües en contacte.
4. Utilitzar recursos expressius, lingüístics i no lingüístics en els intercanvis comunicatius propis de la relació directa amb altres persones.
5. Reconèixer i analitzar els elements i característiques dels mitjans de comunicació, per tal d'ampliar les destreses discursives i desenvolupar actituds crítiques davant els seus missatges, valorant la importància de les seves manifestacions en la cultura contemporània.
6. Beneficiar-se i gaudir autònomament de la lectura i de l'escriptura com a formes de la comunicació i fonts d'enriquiment cultural i de plaer personal.
7. Interpretar i produir texts d'intenció literària, orals i escrits, des de postures personals crítiques i creatives, valorant les obres rellevants de la tradició literària com a mostres del patrimoni cultural.
8. Reflexionar sobre els elements formals i els mecanismes de la llengua en els seus plans fonològic, morfosintàctic, lèxic-semàntic i textual i sobre les condicions de producció i recepció dels missatges en contextos socials de comunicació per tal de desenvolupar la capacitat de regular les pròpies produccions lingüístiques.
9. Analitzar i jutjar críticament els diferents usos socials de les llengües, evitant els estereotips lingüístics que suposen

judicis de valor i prejudicis (classistes, racistes, sexistes, etnocèntrics...) mitjançant el reconeixement del contingut ideològic del llenguatge.

10. Utilitzar la llengua com a instrument per a l'adquisició de nous aprenentatges, per a la comprensió i anàlisi de la realitat, la fixació i el desenvolupament del pensament i la regulació de pròpia activitat.

8. La llengua d'ambientació i administrativa

8.1. La llengua catalana, llengua vehicular de l'ensenyament i pròpia del centre, serà la llengua de tota la documentació que generin la gestió acadèmica i la gestió econòmica. Es procurarà que les persones que tinguin al seu càrrec aquestes tasques estiguin preparades per fer-ho així.

8.2. A banda de la simbologia iconogràfica de fàcil interpretació que pugui situar-se en congruència amb els objectius d'acolliment prevists al PALIC, tots els elements de retolació, a tots els espais del centre, seran en llengua catalana (aules, sala de professors, entrada i corredors, secretaria, laboratoris, biblioteca, tallers, gimnàs...). S'hi inclou també la retolació del bar del centre (llistats de preus, pissarres amb allò que s'ofereix, etc.).

8.3. El centre utilitzarà la llengua catalana en totes les comunicacions escrites adreçades als diferents membres de la comunitat escolar.

8.4. El centre utilitzarà sempre la llengua catalana per presentar-se en actes públics, anunciar actes culturals que organitza o en els quals participa i per adreçar-se als mitjans de comunicació.

8.5. El personal d'administració i de serveis ha de tenir els coneixements de llengua catalana necessaris per al desenvolupament de les seues funcions.

8.6. El centre procurarà estar subscript a publicacions periòdiques en llengua catalana de temàtica diversa, des d'informació general fins a revistes especialitzades. Aquest

material restarà a la biblioteca a la disposició de tota la comunitat educativa.

8.7. La revista del centre i d'altres publicacions que hi puguin sorgir seran redactades en llengua catalana, així com la web del centre, les activitats proposades pels departaments d'orientació, les activitats extraescolars, etc. En el cas específic de la web, s'oferiran resums de les principals informacions i serveis en altres llengües.

8.8. D'acord amb la resta d'administracions competents, es promourà l'existència d'un servei de mediació intercultural per atendre les necessitats de les famílies i l'alumnat d'incorporació tardana. Aquesta mediació ha de fomentar el coneixement i aprecii del català com a eina bàsica de comunicació dins l'Institut.

9. El Pla d'Actuació Lingüística per al curs 2004-05

9.1. Com s'ha indicat més amunt, si a partir del propinent curs 2004-05 encara quedés algun/a professor/a sense capacitat per exercir la docència en llengua catalana (en contra de la normativa vigent), la direcció del centre procurarà, a l'hora de confeccionar els horaris, que aquest fet alteri de la menor manera possible els objectius marcats en el Pla d'Actuació Lingüística corresponent.

9.2. Es tindrà especial cura a complir amb la norma legal i el principi bàsic assenyalats que indiquen que en les classes que es realitzin en llengua catalana totes les actuacions docents realitzades tant pel professorat com per l'alumnat seran en llengua catalana.

9.3. Es tindrà cura que tota la documentació que s'envii als diferents membres de la comunitat escolar sigui en llengua catalana.

9.4. Els Departaments Didàctics tindran en compte la necessitat de disposar de material didàctic en català a l'hora d'adquirir o sol·licitar material bibliogràfic o audiovisual. Es

donarà preferència a la versió catalana quan s'hagin d'adquirir llibres o materials audiovisuals existents en diverses versions.

9.5. De cara al coneixement i seguiment de l'evolució socio-lingüística de la comunitat escolar, i en el marc del Pla d'Acció Tutorial, en començar el curs i sempre que arribi alumnat nou, es farà una enquesta general anual. Aquesta enquesta no serà exclusivament sobre usos lingüístics per tal d'augmentar-ne la seva versemblança.

9.6. En la mesura que sigui possible, el centre procurarà participar en totes aquelles activitats encaminades al foment de la llengua catalana que s'organitzin a Eivissa.

9.7. El professorat que imparteix les classes en llengua catalana procurarà mantenir la coherència lingüística en les seves relacions amb l'alumnat fora del marc estricte de l'aula.

9.8. Es procurarà crear un Servei de Correcció, Traducció i Assessorament lingüístic la finalitat del qual serà facilitar la tasca pedagògica del professorat i de tots els membres de la comunitat educativa.

9.9. Es procurarà augmentar la coordinació entre els departaments didàctics de llengua catalana i llengua castellana de cara a avançar en l'assoliment dels objectius exposats al punt 7 d'aquest projecte.

9.10. La redacció del Pla d'acolliment a l'alumnat d'incorporació tardana tindrà cura de garantir el coneixement de les dues llengües oficials de la nostra comunitat, amb especial atenció a la llengua pròpia. A tal fi, es sol·licitarà, en funció del que s'indiqui en aquest pla, que es doti el centre amb els recursos necessaris per al seu compliment (especialment de personal).

9.11. Es procurarà potenciar l'ús de la llengua catalana en totes les activitats extraescolars, de tal forma que es faciliti la comunicació espontània en aquesta llengua amb nous interlocutors, fent servir uns registres diferents dels que es donen dins l'escola.

9.12. S'estudiarà la possibilitat d'institucionalitzar algun tipus d'intercanvi d'estudiants amb algun altre centre d'estudis de qualsevol dels territoris de parla catalana, per a combinar el foment de l'ús de la llengua catalana amb la possibilitat de conèixer gent i llocs d'interès.

9.13. Es farà un seguiment periòdic sobre l'acompliment del projecte lingüístic, per part de la coordinació lingüística i amb el vist-i-plau de la direcció del centre.

9.14. A final de curs la coordinació lingüística elaborarà una memòria concisa sobre les actuacions en aquesta matèria, que podrà incloure propostes de modificació del propi projecte lingüístic. Aquestes propostes de modificació també podran provenir directament de la comissió de coordinació pedagògica.

9.15. Es promourà la coordinació amb els projectes lingüístics dels centres de primària adscrits al nostre.

9.16. Es tractarà de posar en marxa un pla de formació terminològica per àrees a l'Institut, aprofitant els serveis del Gabinet de Terminologia de la Universitat de les Illes Balears.

Sant Agustí des Vedrà, juny de 2004

Annex

SONDEIG SOBRE USOS LINGÜÍSTICS A L'AULA

Durant el mes de desembre de 2003 s'ha efectuat un sondeig per veure en quina llengua es realitzen les classes, segons la percepció de l'alumnat. Els resultats que segueixen són els globals per grups d'alumnat.

A cadascun dels grups s'han seleccionat aleatòriament uns alumnes i se'ls ha demanat en quina llengua realitzaven els professors i professores les seves classes, oferint tres possibles respostes: en català, en castellà i una tercera opció (català/castellà) que vol indicar que el/la docent utilitza ambdues llengües, encara que potser n'hi ha una de prioritària. Recordem que, segons la normativa vigent (article 4, punt d, de l'Ordre de la conselleria d'educació, cultura i esports de 12 de maig de 1998) es defineix com a norma d'ús lingüístic de l'ensenyament en llengua catalana que totes les actuacions docents realitzades tant pel professorat com per l'alumnat siguin en llengua catalana, així com el llibre de text i el material de consulta a disposició dels alumnes. En conseqüència, caldria que analitzàssim també el comportament lingüístic de l'alumnat per comprovar que les classes en català compleixen, efectivament, amb la normativa. Amb tot, hem considerat suficient, en aquesta primera aproximació, comprovar els usos lingüístics del professorat, atesa la seva importància exemplificadora pel que fa als usos lingüístics a l'aula.

S'han eliminat dels percentatges globals les matèries de Llengua i literatura catalana i castellana. Les matèries optatives s'han agrupat, de tal forma que si a un grup determinat s'imparteixen optatives en més d'una llengua, les seves hores s'inclouen, per a tot l'alumnat, en el grup de castellà/català. Com que l'assignatura de religió s'imparteix sempre en llengua catalana, l'hora de religió o SCR es computa dins els percentatges de matèries que s'imparteixen en llengua catalana sempre que la SCR també s'hi realitzi; si no és així, es computa en els percentatges de matèries que s'imparteixen en català/castellà.

Els resultats són els següents (s'assenyalen en negreta els percentatges que incompleixen la normativa vigent):

1r d'ESO – Grup A

català 68 %
castellà/català 32 %

1r d'ESO – Grup B

català 32 %
castellà/català 68 %

1r d'ESO – Grup C

català 60 %
castellà/català 28 %
castellà 12 %

1r d'ESO – Grup D

català 44 %
castellà/català 40 %
castellà 16%

2n d'ESO – Grup A

català 34,6 %
castellà/català 42,3 %
castellà 23,1 %

2n d'ESO – Grup B

català 53,8 %
castellà/català 38,5 %
castellà 7,7 %

2n d'ESO – Grup C

català 61,5 %
castellà/català 30,8 %
castellà 7,7 %

2n d'ESO – Grup D

català	65,4 %
castellà/català	26,9 %
castellà	7,7 %

3r. d'ESO – Grup A

català	46,2 %
castellà/català	53,8 %

3r. d'ESO – Grup B

català	46,2 %
castellà/català	53,8 %

3r. d'ESO – Grup C

català	26,9 %
castellà/català	61,5 %
castellà	11,6 %

3r. d'ESO – Grup D

català	65,4 %
castellà/català	19,2 %
castellà	15,4 %

4t. d'ESO – Grup A

català	69,2 %
castellà/català	30,8%

4t. d'ESO – Grup B

català	61,5 %
castellà/català	26,9 %
castellà	11,6 %